

РЗМ. 6 клас.

**Письмовий твір-роздум про
вчинки людей на основі власних
спостережень і вражень
у художньому стилі
з використанням фразеологізмів**

Письмовий твір-роздум про вчинки людей
на основі власних спостережень і вражень
у художньому стилі

(орієнтовні теми: «Чому я пишаюся своїм
товаришем», «Який вчинок можна вважати
героїчним», «У яких вчинках виявляється
людська шляхетність»)

з використанням
фразеологізмів, прислів'їв, приказок

Актуалізація опорних знань

1. Пригадайте, які типи мовлення є в українській мові?
2. Назвіть основні ознаки опису, розповіді, роздуму.

Розповідь – хто і що робить.

Опис – який?

Роздум (міркування) – чому?

Кожен тип мовлення має свою структуру. Такою для роздуму є:

теза — аргумент — висновок.

Подумайте, чим зумовлена саме така його будова?

Теза — основне твердження, чітко сформульована думка, правильність якої треба довести.

Докази — аргументи, що підтверджують істинність основної думки за допомогою фактів і логічних доведень.

Висновок — те, що випливає з доказів (узагальнення); остаточна думка про що-небудь; підсумок, міркування.

ПОЯСНЕННЯ вчителя.

Коли ми кажемо «треба подумати» – це значить, що нам необхідно з'ясувати для себе: **чи ми схвалюємо, чи ні, чи згодні ми, чи заперечуємо.** Але для того, щоб прийняти конкретне рішення, ми повинні мати певні підстави. **Необхідно довести правильність того чи іншого рішення.** Звідки беруться **аргументи?** Перш за все із **власного досвіду, на підставі коментування дорослих, на основі прочитаної інформації.** Таким чином, приймаючи **якесь рішення, ви не тільки висловлюєте згоду чи протест, а й коментуєте, чому саме таке рішення ви прийняли, що для вас послужило аргументом.** Звичайно, фіналом висловлювання буде **висновок.** Усі ці міркування разом і будуть висловлюванням типу роздуму.

Отже, запишіть тему сьогоднішнього уроку: **«Твір-роздум про вчинки людей на основі власних спостережень».**

Завдання:

Прочитати текст. Визначити, до якого типу мовлення він належить.

Іменини

Сьогодні день народження Ніни. Прийшли гості. Мама накриває стіл білою скатертиною. Ніна подумала: це ж бабуся за стіл сяде. Їй вісімдесят років. У бабусі тремтять руки. Несе ложку бабуся – ложка дрижить, крапельки падають на стіл. Подруги сміятимуться. Розкажуть потім у школі: у Ніниної бабусі руки тремтять.

Ніна тихенько сказала мамі:

— Мамо, хай бабуся сьогодні за стіл не сідає.

— Чому? – здивувалася мати.

— У неї руки тремтять. Капає на стіл...

Мама зблідла. Не сказавши ні слова, вона зняла зі столу білу скатерть і сховала її в шафу.

Мама довго сиділа мовчки, потім сказала:

— У нас сьогодні бабуся хвора. Тому іменинного обіду не буде.

Поздоровляю тебе, Ніно, з днем народження. Моє тобі побажання:

будь справжньою людиною. **За В. Сухомлинським**

??? Як ви гадаєте, чому Нінина мама так сказала і так зробила?

1. У формі роздуму **відтворити думки Ніниної матері** про поведінку дочки.

Розпочати так: Ніна повелася так з бабусею, тому що...

2. У формі роздуму **дати оцінку поведінці Ніниної матері**, розпочавши

так: Нінина мама вчинила, на мою думку, правильно, через те що...

* Елементи яких типів мовлення
поєднано у тексті?

* Прочитати речення, які є тезою.

* Чи достатньо доказів наведено в
тексті? Відповідь обґрунтувати.

Робота з підручником ст.243-244
Опрацювання пам'ятки
Етапи роботи над твором-роздумом

Складання усних висловлювань на тему

«Кого я вважаю справжнім другом»

Поміркуйте, хто такий друг? Кого ви могли б назвати своїм другом? Які якості мають бути притаманні цій людині? А чи відрізняються, на вашу думку, слова «друг» і «справжній друг»?

Довідка: людина, що відповідає моєму ідеалу; вірний, незрадливий; готовий допомогти в біді; правдивий, принциповий; може і готовий захистити; безкорисливий; зацікавлений у добробуті й злагоді; вдячний товариш

Колективне складання плану з опорою на теоретичний матеріал

Орієнтовний план

Вступ	Чому я обрав цю тему?
Теза	Яким повинен бути справжній товариш
Докази	1) чесний і порядний; 2) відданий; 3) готовий у будь-який момент прийти на допомогу; 4) розумний, винахідливий; 5) надійний, справедливий
Висновок	Дружба — це найцінніший скарб

Творча робота учнів

За складеним планом напишіть **твір** про вчинок вашого товариша, який вам запам'ятався. Використовуйте фразеологізми, прислів'я, приказки.

Закінчіть твір роздумом, розпочавши його так: **«Цей вчинок я вважаю благородним (негідним), тому що...»**

Додаток 1

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ПРО ДРУЗІВ

Друзі - водою не розіллєш

Водити дружбу

(Щирі друзі) глечика не поб'ють

Не в службу, а в дружбу

Друг пізнається в біді

Дружити з пелюшок

Додаток 2 Прислів'я та приказки про дружбу

Річ хороша, коли нова, а друг – коли старий
Будете один за одного триматися – можете нічого не боятися
Де дружба міцна, там добре йдуть справи
Нових друзів май, а старих не забувай
Справжнього друга за гроші не купиш
Дерево міцне корінням, а людина — друзями
Дружба як скло: розіб'єш – не складеш
Дружи з тими, хто краще за тебе самого
Один за одного стій – і виграєш бій
Легко друзів знайти, але важко зберегти
Добрий друг краще ста родичів
Дружба не гриб, в лісі не знайдеш
За гроші справжнього друга не купиш
Шукай друзів, а вороги самі знайдуться
Хочеш дружби – будь другом
Птахи сильні крилами, а люди – дружбаю

Увага! Твір — продукт творчої діяльності людини; самостійна шкільна або домашня **робота** у вигляді письмового (усного) викладу учнями своїх думок на задану тему. Твір-роздум має містити **власні міркування** з реально існуючої проблеми.

**Бажаю
творчого
натхнення!**